

Kristine Heltberg: Det er vist allerede fremgået af, hvad der er blevet sagt her, at man fra alle sider kan være enig om, at HF stort set har været en succes.

Da loven om højere forberedelseseksamen i sin tid blev vedtaget, udtryktes det fra flere sider som et ønske, at der her skulle skabes en ny uddannelsesmulighed for dem, der ikke havde fulgt den slagne skolevej, for folk, som havde været ude i erhvervslivet, og som siden hen havde besluttet sig til at tage fat på en teoretisk uddannelse. En række regler og bestemmelser blev gennemført for at støtte disse tanker, herunder f. eks. reglen om hjælp og støtte til privatister, som kan få laboratoriekurser, bestemmelser om en vidtgående studievejledning og muligheden for at supplere tidligere skolegang med nogle enklte fag af hensyn til en speciel uddannelse, f. eks. på den sociale højskole, og mange andre lignende eksperimenter.

Når man derfor forventningsfuldt søger efter resultater af disse bestræbelser af statistisk markant størrelse, bliver man unægtelig lidt skuffet, som også fru Ritt Bjerregaard har fremhævet. Det viser sig jo, at henved 90 pct. af eleverne, i hvert tilfælde i de sidste kursusklasser, havde realeksamen eller 10. klasse som forudsætning, og især — det er fremhævet tidligere — at kun en tredjedel af eleverne var over 20 år. Jeg vil kun her yderligere understrege, at det forekommer mig væsentligt at notere sig, at antallet af kvindelige elever over 20 år ligger endda væsentligt under gennemsnittet på de 33,7 pct. Disse forhold må gøre det rimeligt at tænke på, om man ikke på indeværende tidspunkt kunne prøve på at gennemføre reformer, som ville føre til en ændring i tendensen.

Man kan jo erindre om, at HF-uddannelsens fædre ved dens tilblivelse advarede og sagde, at den ville lide skibbrud som en ny uddannelsesvej, hvis den i for høj grad blev domineret af elever, der lige var kommet fra skolen. Man understregede dengang betydningen af netop åbningen nedad og ikke blot åbningen opad. Det er fremhævet her så mange gange, at det næsten ikke er nødvendigt at gentage det. I hvert tilfælde er HF ikke blevet det, som man havde frygtet, en art udvidet præparandklasse for vordele lærere, men giver adgang til alle mulige uddannelser af højere type.

Der er blot sket det, at den teoretisk mulige åbning nedad ikke er blevet tilstrækkeligt udnyttet i praksis, og der er ganske givet en stor mulighed for, at HF af meget forståelige grunde i for høj grad er blevet knyttet til gymnasieskolen. Det er rimeligt nok, for det giver en bedre udnyttelse af kostbare faglokaler og af de lærerkræfter, der har været mangel på, og som her i forvejen er til stede. Men det ville måske være ønskeligt, om man i højere grad knyttede HF netop til sådan noget som erhvervsfaglige forsøgsuddannelser og andre uddannelser af denne type, som kunne modvirke, at HF bliver en slags sideløbende skoleuddannelse, og fremme det, der var meningen, at HF skulle medvirke til at koordinere de faglige og gymnasiale uddannelser. Det kan godt være, at netop samarbejdet med de erhvervsfaglige uddannelser og ikke blot højskoler ville være en realistisk mulighed i de kommende år.

Det må i hvert tilfælde hilses med glæde, at stadig flere ansøgere kan blive optaget på de offentlige kurser til HF; det er mere end uheldigt, hvis ansøgere afvises på grund af pladsmangel, især hvis det netop er ansøgere af den type, man i gamle dage sagde kom „ab aratro“, fra ploven. Det har alt for tit været tilfældet hidtil, og vi har modtaget mange klager i den anledning, efter min mening meget berettigede klager.

Lovforslaget giver anledning til at rejse et og andet problem af mere almen art. Skærpsen i bestemmelserne om fritagelse for religionsundervisning forekommer mig uheldig. Respekten for anderledes troende, der er medlemmer af andre trossamfund, må høre sammen med respekten for dem, der ikke er troende. I modsætning til hr. Robert Christensen kan jeg dårlig tænke mig en religionsundervisning, der kan være rent orienterende og ikke på nogen måde forkyndende. I øvrigt forekommer det mig at være en logisk brist i forslaget, at man på den ene side fritager medlemmer af andre trossamfund for religionsundervisningen og på den anden side ikke giver mulighed for fritagelse for mennesker, der er overbeviste ateister. Jeg ville altså her sætte pris på en tilbagevenden til tidligere tilstande, sådan som det har været tilfældet i den traditionelle skole på dette punkt.

Der er en del andre problemer, som jeg